

Frónesis

Revista de les lletres, les arts i les ciències

CENTRE D'ENSENYAMENT
SECUNDARI JOAN MARAGALL

Guifré, 300

08912 Badalona

Número LII

Juny de 2021

INDEX

Sumari	3
Lletres i Pensament	
A contrapeu	6
Alosa	8
Trilogia poètica	9
Art i Ciències Socials	
El feminisme com a moviment social i literari	14
Les valls perdudes de Ladakh	17
Jean Monnet, pare de la Unió Europea	20
Ciències, Salut i Ecologia	
Psicologia: pensem igual les noies que els nois?	23
Els riscos de la cirurgia estètica	25
El misteri de les aus migratòries	28
Biografies i Entrevistes	
Marion Hänsel	32
Simone de Beauvoir	34
Arthur Schopenhauer	38
Agenda cultural	40

SUMARI

Simone de Beauvoir, escriptora, filòsofa i referent del feminisme

Número d'estiu de Frònesis que compta amb tres treballs poètics provinents dels Jocs Florals 2021 del CES Joan Maragall: “A contrapeu”, de l'Arianna Serra; “Alosa”, de la Gina Monguió; i la trilogia “Soneto del letargo”, “Sonetillo a la ausència” i “Espinelas a la guerra absurda i a tu pèrdua”, d'en Jesús Rebollo. Amb ells es tanca la secció “Lletres i pensament”. “Art i ciències socials” s'obre amb l'article sobre el “Feminisme social i literari”, extret del treball de recerca de la Leire Mieres Bascuñana. Eduard Pardo ens acosta als orígens de la Unió Europea amb una referència a la persona del pioner Jean Monnet. La crònica del viatge a “Les valls perdudes de Ladakh”, de la mà d'en Francisco Martín, completa la secció.

L'apartat “Ciències, salut i ecologia” s'inicia amb un polèmic article de la Nekane Zaldívar sobre les diferències existents entre els nois i les noies a nivell psicològic. L'Andrea Gómez Moret ens alerta sobre un altre tema de molta rellevància: “Els riscos de la cirurgia estètica”, on s'explica que és recomanable recabar molta informació abans de sotmetre's voluntàriament a una intervenció d'aquest tipus. Per cloure la secció científica. En René Martínez Loris ens apropa els costums de les aus migratòries, capaces de recórrer milers de quilòmetres per tal de complir les necessitats biològiques de les seves espècies.

Finalment, a “Biografies i entrevistes” hi trobem una nova entrega de l'Azucena Merino sobre les dones directores de cinema, aquest cop centrada en la figura de la realitzadora francesa Marion Hänsel. La Judit Ramiro ens

acosta la vida, el pensament i l'obra del filòsof alemany Arthur Schopenhauer, un dels pensadors més llegits a dia d'avui. La secció conclou amb una altra ressenya biogràfica molt especial: la de l'escriptora i filòsofa Simone de Beauvoir, referent del feminisme que ens apropa l'Elena Manzanares. L'Agenda cultural, com sempre, ens deixa alguns llocs i events per refrescar-nos durant el calor estival i al mateix temps poder aprendre alguna cosa de profit. Esperem que gaudiu de la nostra proposta!

Les valls perdudes de Ladakh, de la mà de Francisco Martín

Lletres i Pensament

A CONTRAPEU A L'INSTANT

Arianna Serra

Jo sóc la meva pròpia companya de viatge,
on passejo per la bora del mar, sentint les onades passar,
perquè puc deixar la pressa i el dolor de braços que m'aturen,
que jo d'aquí ja me n'he anat i a tu et queda trobar-te.

Massa matisos per aquest silenci,
massa excuses per no veure'm,
massa propostes per allunyar-te,
on la marxa sigui una excusa per tornar,
on l'oblit ens prengui i ens faci lliurar-nos.

Sensacions trobades cohibint el meu cos, temps malgastat escoltant el cor.
S'estabilitza el meu riure, fins a tornar a sumar de zero.
Van començar a sortir-me núvols dels ulls,
esquitxant-me de la pluja.

Et desvelo els meus misteris,
per això escric i em desfogo.

Dissimulo mentre brindo per la vida i l'espai.

M'agradaria escriure't, acomiadar-me de tu,
com ho fa el sol cada tarda,
sense dissort, acurat, tranquil, amb un punt dolç.

I sense excuses, oportunitats, propostes i retrets amb la generositat de qui es
va deixar anar, mai tornarà.

L'ALOSA

Gina Monguió

Quan va a dormir el rossinyol
l'alosa aixeca el seu vol
Dos amants miren al sol
amb llàgrimes de pur condol

De cop i volta una fressa
destorba l'hom i la comtessa
l'hom vol fugir, té molta pressa
no hi ha amagatall ni disfressa

La finestra? està barrada
"Midons, ma vida es acabada
és tot per culpa de l' albada"
L'alosa el sent, se n'apiada

Gina Monguió

Explicació

Dos amants están junts. Canta l'alosa, fet que indica que és ja de dia; de cop i volta escolten un soroll que indica que el marit de la dona està arribant a casa. L'amant intenta fugir per la finestra, però se'n adona de què està tancada. Pensant que és apunt de morir, parla amb la seva amant i s'acomiada d'ella amb llàgrimes als ulls. L'alosa s'apiada de l'home i obre la finestra perquè pugui fugir.

POEMAS

Jesús Rebollo

Soneto del letargo

En los últimos días del último año
piénsalo y ven, ven y a pesar del largo
sueño invernal que marca tu letargo
desnudando las ramas del castaño...

Ven a hacerme el amor, ven y hazme daño
piénsalo y ven, ven pero sin embargo
deja en mi boca aquel sabor amargo
que hiere y confunde y que tanto extraño...

Ve pasar otra vez la primavera,
sembrada de agonía, luz y colores,
como si esta fuera por vez primera.

Que el verano ya asfixiara tus flores...
Que el otoño será tu calavera...
Que al invierno volverá el "mal de amores"...

Sonetillo a la ausencia

La noche se llevó tu presencia
dejando solo un aroma fino,
yo arañé como un felino
los contornos de tu ausencia.

La noche en su reino cristalino
me ha vedado tu luz, tu esencia.
Yo con mi cruz y mi sentencia
tú ya aroma, viento o remolino

¿Luna, por qué vienes a robar,

bajo tu telón de cielo oscuro,
lo que más anhele amar?

Deshaz en el día este conjuro
para que mis ojos puedan buscar
entre sombras viejas un futuro.

Espinelas a la guerra absurda

I

Sobre la tumbas, trincheras
y sobre las trincheras, odio,
y en este triste episodio
que se repite en cada era,
un joven soldado espera
la carga de infantería,
cuando amanece el día
con la mirada indiscreta,
afila su bayoneta
sobre la tierra baldía

II

Cuando suenan los silbatos
entra en la tierra de nadie,
no falta dolor que se irradie
y corren como jabatos
sargentos, cabos y novatos
presos de este matadero.
No tiene gloria el sendero
que recorre el soldado
y si lo tenía se ha olvidado
entre este derrotero.

III

Se arrancaron las medallas
las insignias de la ropa,
cuando el rumor de la tropa
se unió al de la batalla.
Las lágrimas de metralla

teñían el cielo de rojo:
polvo, barro y rastros.
Y en su mirada, de frente,
no hay soldado indiferente
ante tal muestra de arrojo

IV

Cuando amaina la ceniza
el soldado yace muerto.
¿Cuántos en este entuerto
sobre la piedra caliza
las balas de luz cobriza
les han dado muerte?
¿Cuántos la tierra inerte
ha sido su sepultura?
¿En cuántos la amargura
les arrebató su suerte?

Espinelas a tu pérdida

I

Como aprenderé a perderte
y comprenderé tu ausencia,
sin un juicio ni sentencia
vas camino de la muerte.
Que dolor es hoy quererte
sabiendo que has de marchar.
¿Dónde estará tu lugar
cuando no estés a mi lado?
¿Serás eco del pasado
o susurro frente el mar?

II

Madre, allá en la vitrina
pese a su amargo sabor,
hay remedio de tu dolor.
Si la esperanza declina,
te daré láudano o morfina

sobre tus labios esquivos.
Hijo, son tus besos paliativos
y tus caricias sedantes,
dame ese cariño antes
mientras nos sobren motivos.

III

Madre, allá en tu ventana
el sol no se quiere poner,
lamento de luna y mujer
se vierte por la persiana.
Ese rumor de luz vana
al que yo llamo agonía,
poco a poco, día a día,
ha de perder su perfume.
La vida que hoy se consume
es la que ayer me dio la mía

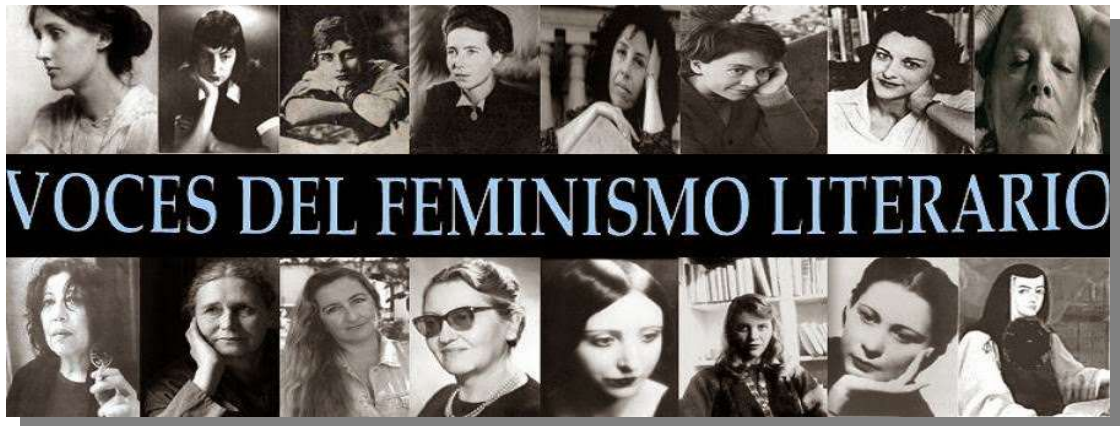
Art i Ciències Socials

EL FEMINISME COM A MOVIMENT SOCIAL I LITERARI

Leire Mieres Bascuñana

"Suposo que em fixaria molt en l'evolució dels personatges femenins, en com comprenen el seu entorn i què fan per reivindicar-se i crear-se un espai propi".

Llegir com a dona

Els judicis crítics que han canonitzat llibres d'autors masculins pateixen d'allò que s'ha anomenat ceguesa de gènere; aquesta consisteix en el fet que els crítics masculins pressuposen que la seva percepció d'un text serà compartida per tots els lectors, fins i tot quan la interpretació que ofereixen és restrictivament masculina, o fins i tot misògina.

Les estudiants de literatura aprenen a llegir com un home, a reconèixer quines són les preguntes que cal fer davant d'un text concret per tal que respongui a la idea de la "qualitat estètica". La crítica literària feminista ha demostrat que el punt de vista narratiu és normalment masculí i cerca la complicitat del lector amb els valors i les implicacions del text. Per això, llegir com a dona s'ha entès sovint com llegir a contracorrent.

La teoria feminista diu que el significat és fruit d'una negociació i d'un conjunt de relacions dins del sistema social en què el text es produeix i es consumeix. El gènere de la persona que llegeix té una funció decisiva en la construcció de la seva interpretació. És per això que la crítica literària feminista ha reivindicat per a la lectora un paper actiu que resisteixi la lectura androcèntrica dominant dels textos. Resulta evident que el gènere de la persona que llegeix sempre hi apareixen elements que produeixen confort i elements que molesten.

És per això que les feministes parlen de les posicions múltiples que hem de prendre i de les negociacions diverses que hem de dur a terme quan llegim tenint en compte el gènere. Llegir d'una manera feminista vol dir descobrir com el gènere s'inscriu en el text, i fer-lo visible. Des de la crítica feminista, s'han estimulat lectures que permeten mostrar la multiplicitat de significats dels textos, les seves ambigüitats i les seves contradiccions.

La revisió feminista del cànon literari

El cànon literari és un corpus de textos que va renovant-se, en cada època estableix la seva autoritat. La crítica literària feminista ha qüestionat que sigui una veritat universal que els valors estètics es trobin als textos i que el judici que ha avaluat aquests valors estètics hagi estat realment objectiu. A més, cal tenir en compte que el cànon no contempla la dimensió històrica de l'obra literària, ni el context social del públic lector en el moment que es va crear. D'aquesta manera, la literatura esdevé un valor institucional mitjançant el qual es construeix el judici de "qualitat literària". Els valors del cànon occidental són evidentment els valors de l'humanisme liberal, la qual cosa ha permès que pogués ser utilitzat per la ideologia burgesa d'una manera imperialista.

La formació del cànon literari occidental és el resultat d'un complicat procés d'exclusió. Un dels primers projectes de la crítica feminista

angloamericana, que sorgeix a finals dels seixanta del segle XX, fou la revisió dels textos que eren considerats patrimoni del cànon tradicional de la literatura anglesa. Això va fer patent l'homogeneïtat del cànon literari que predominava en aquell moment dins de la institució universitària, que privilegiava autors de sexe masculí, blancs, de classe mitjana i heterossexuals. També va mostrar que l'elecció d'unes obres i no unes altres no era arbitrària ni tampoc desinteressada. A més, va demostrar que les dones amb prou feines havien tingut veu en la seva composició. Llegir com a dona els autors canònics implica fer noves preguntes a aquests mateixos textos. En una primera part, aquesta relectura va centrar-se a analitzar la forma i la funció dels personatges femenins en els textos.

Un exemple és l'obra de Kate Millett *Política sexual* (1969), que posa en evidència que el sistema patriarcal és present en qualsevol representació, perquè el poder masculí es troba a tot arreu. Realitza una síntesi i descobreix que una política sexual fàl·lica ha determinat l'obra dels escriptors associats amb l'anomenat "alliberament sexual", com David Herbert Lawrence. Millett considera que allò que anomenen revisió a l'acte de rellegir un text canònic és un acte de supervivència per a les dones. El valor principal del llibre de Millett és que va obrir una fissura, en el punt de vista masculí de la cultura vigent fins aleshores.

El concepte de crítica fàl·lica es refereix a un tipus de crítica que ignora les ambigüitats i els èxits d'un text literari amb autoria femenina amb la intenció de controlar-ne al sentit. Aquest concepte fou utilitzat per primera vegada per Mary Ellmann a *Thinkin' about Women* (1968), on sintetitza les actituds que mantenen els crítics masculins davant els llibres escrits per dones. La crítica feminista denuncia l'existència d'una política d'oblit, consistent en llegir la diferència que l'autoria femenina suposa per al canó com una inferioritat. Per això, tants textos escrits per dones haurien estat deixats de banda i abandonats als marges de la cultura. Un exemple d'aquest tipus de crítica a la literatura catalana seria l'anàlisi dels personatges femenins que apareixen, per exemple a *Els sots feréstecs* (1901) o a *Les multituds* (1906), de Ramon Casellas, o als *Drames rurals* (1902) o a *Sol·litud* (1905), de Víctor Català (pseudònim de Caterina Albert).

LES VALLS PERDUDES DE LADAKH

Francisco Martín

La nostra petita caravana pujava amb prou feines pel desdibuixat camí que s'estenia al llarg de les vessants escarpades i pedregoses; a cops ens veiem forçats a creuar rierols glaçats fins que, a la fi, després de rifar abruptes penyassegats, vam arribar al Pas Achirik. Comparat amb la resta de l'Estat de Ladakh, Achirik és una vall no molt elevada i, malgrat això, el meu altímetre marcava 4.800 metres. Al aturar-nos vam sentir el vent a les nostres cares, mentre als nostres peus veiem el corrent de l'Indo, que baixava des de les seves fonts, ubicades encara a més altitud, en el proper Tibet, serpentejant pel cor de Ladakh, terra envoltada de muntanyes de cims brunyits.

El llarg descens va resultar força perillós. Donada la dificultat dels viatges per l'Himalaia, no resulta estrany que les valls perdudes de Ladakh hagin romàs aïllades de la resta del món al llarg dels segles, i que molts dels paratges més recòndits no apareguin ni tans sols en els mapes i navegadors. En aquesta regió, de més de 120.000 kilòmetres quadrats de superfície voltada de muntanyes, hi habiten unes 150.000 persones. La part oriental és de majoria musulmana, i l'occidental, budista. El país va ser una monarquia independent durant segles, esdevenint un punt de reunió per a caravanes de mercaderies provinents del Tibet, Cachemira i el Turkestan Xinès.

Amb la independència de la Índia al 1947, Ladakh va passar a integrar-se en el país i així va lliurar-se de les purgues a les que va ser sotmés el Tibet en caure sota el domini de la Xina. Les lleis antigues i la fastuositat de les cerimònies budistes encara són molt presents a dia d'avui entre els habitants del Ladakh, que romanen aliens al avenços de la vida moderna. Són pobles petits i autosuficients, confinats entre cims escarpats, on encara resulta possible assaborir el subtil espectacle de l'ésser humà que viu en equilibri amb la natura i el cosmos.

La vida espiritual dels habitants d'aquesta regió se centra en torn als *gompa* ("llocs solitaris"), monestirs on viuen els monjos lames. En el de Sumdah, enclavat a quatre mil metres d'alçada, mil budes ens contemples des dels frescos dels murs; altres pintures representen el drama de la vida del Gran Mestre. Al punt més alt de l'altar principal, il·luminat per un prim raig de llum, hi brilla un gegant d'once caps, Avílokitesvara, déu budista de la misericòrdia.

Donat que a Ladakh no estan habituats a rebre visitants, vaig allotjar-me a casa del boter, Sonam Wangyal. A l'estiu Sonam passa la major part del dia tallant i ensamblant llistons de fusta d'alber per fabricar les bótes que es fan servir per guardar la mantequilla o per elaborar cervesa d'ordi. Per poder sobreviure aquí, a tocar de l'Everest, el cim del món, els vilatans saben aprofitar tots els recursos de què disposen. El promig de plujes és d'apenes set centímetres i mig per metre quadrat a l'any — el mateix que el del desert del Sahara— , i la major part de les precipitacions són en forma de neu. En els camps de conreu els camperols no preguen als déus perquè ploqui, sinó perquè es fonguin les glaceres més properes.

Amb pales de mànec llarg les dones reparteixen l'aigua per les cuidades terrasses. La *tsampa* —farina torrada d'ordi— és la base de l'alimentació pels vilatans. El *dzo*, animal híbrid entre el iak i el xai natiu de les terres baixes, proporciona mantega, mató i formatge. La fusta és molt preuada, així que no la poden fer servir com a llenya ni tan sols quan a l'hivern el fret apreta de debó, baixant la temperatura fins els trenta graus

sota zero. Els fems secs i una mena d'arbust espinós proporcionen el combustible que es fa servir a la majoria de les llars de Ladakh.

La manca de recursos propis obliga als ciutadans de Ladakh a dependre en gran mesura del comerç, dels mercaders que es reuneixen a Leh, la capital, per bescanviar els seus productes amb els habitants d'altres terres. Les importants rutes comercials provinents de les fèrtils praderies de Cachemira, de la remota Lhasa, del Turquestan Xinès, ubicat més amunt de la glaçada cordillera del Karakorum, convergeixen en el bulliciós mercat de Leh per comerciar amb seda, té, cotó, llana, espècies...

Separada del seu antic món per qüestions polítiques, Ladakh va acostumar-se a mirar cap al sud, cap a Cachemira i la Índia. Aquell calurós dia d'estiu, mentre m'obria pas enmig del cosmopolita mercat de Leh, vaig aturar-me un moment a contemplar la febril activitat que ha distingit sempre els habitants d'aquesta regió perduda entre muntanyes. Una gent dura, acostumada a sobreviure en les condicions més difícils, però al mateix temps afable i disposada a complimentar amablement als escassos visitants que gosen aventurar-se en aquestes valls ocultes als ulls del món.

JEAN MONNET, PARE DE LA UNIÓ EUROPEA

Eduard Pardo

No va ser cap dirigent polític exitós, no va ocupar mai cap càrrec directiu de rellevància, ni mai va pronunciar cap discurs aclaparador. Tampoc va encapçalar cap organització burocràtica, ni pública ni privada. I malgrat això, mai ningú no ha fet més que ell per a la unificació de Europa. Va ser nomenat indistintament fundador i pare espiritual — *l'inspireur*, segons Charles de Gaulle— de la Comunitat Econòmica Europea. El seu nom era Jean Monnet.

Quan traspassà, al març de 1980, a l'edat de noranta anys, el president francès d'aleshores, Giscard d'Estaigne; el canceller d'Alemanya, Helmut Schmidt; el president de la Comissió de la Comunitat Europea, Roy Jenkins, i moltes altres figures destacades de la política europea i nordamericana es van reunir a l'església de Montfort-l'Amaury per retre-li el darrer homenatge.

La seva carrera va abastar més de seixanta anys d'activitat. La seva primera gran obra va ser la mobilització industrial durant la I Guerra Mundial. Després de la Segona va dur a terme el famós “Pla Monnet”, que va tenir com objectiu la modernització de l'economia francesa. L'any 1950 va aconseguir que fos acceptat el seu projecte per constituir una Comunitat Europea per comerciar amb el carbó i l'acer; i poc després va concebre un Mercat Comú Europeu i un Consorci d'Energia Atòmica per a l'Europa occidental. L'objectiu de Monnet era anar suprimint gradualment les diferents soberanies nacionals fins assolir la creació d'uns “Estats Units d'Europa”. I malgrat que aquest objectiu no s'hagi arribat a assolir, no hi ha dubte de què Monnet va ser el principal promotor de la Unió Europea, tal i com avui la coneixem.

Cal remarcar que Jean Monnet no va concebre la unitat d'Europa como una forma de rivalitzar política o militarment amb els Estats Units

d'Amèrica —així ho demostra el seu recolzament incondicional a la OTAN—, però sí com una manera de competir comercial i econòmicament amb la que en el darrer segle havia esdevingut la primera potència mundial. L'any 1976 els caps d'Estat de totes les nacions membres de la Comunitat Econòmica Europea van atorgar Monnet una distinció honorífica mai concedida abans a ningú més: el títol de Ciutadà Honorari de Europa. I n'hi havia una raó de pes perquè fos així, ya que Jean Monnet havia estat el pare que havia concebut una noble idea: la d'unir les nacions d'Europa en favor de la pau i la cooperació mundial. I malgrat que en aquells moments semblava una idea massa agoserada, avui dia podem dir que el somni de Monnet ha esdevingut realitat.

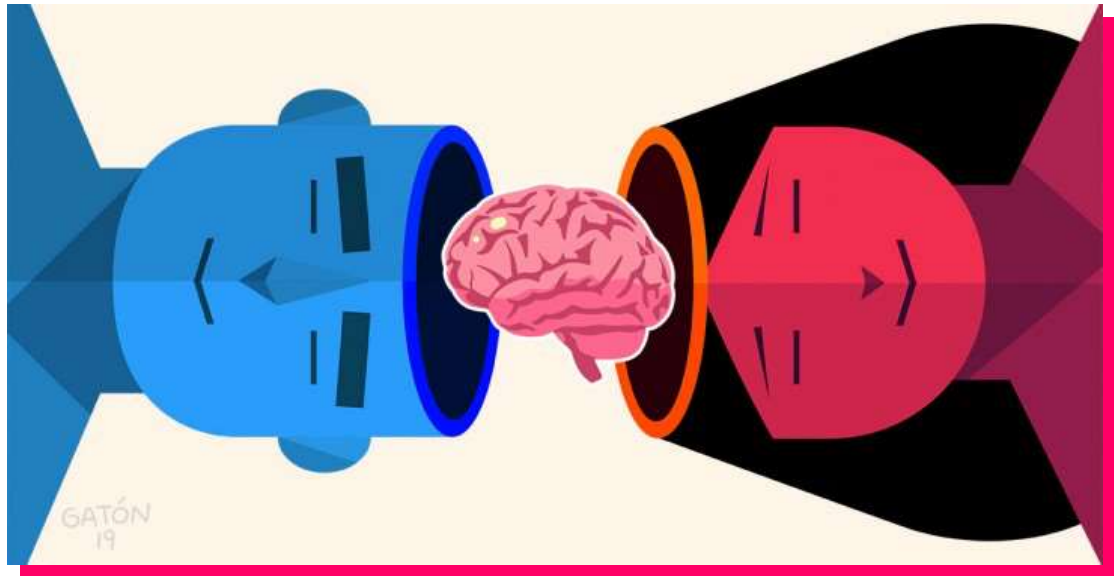
Ciències, Salut i Ecologia

PSICOLOGIA:

PENSEM IGUAL LES NOIES QUE ELS NOIS?

Nekane Zaldívar

Igualtat de drets socials i legals, igualtat de salaris, igualtat d'oportunitats per ocupar càrrecs de responsabilitat... No hi ha cap dubte que encara resten molts reptes per a la dona d'avui i de demà. Però precisament per poder caminar amb seguretat aquest llarg camí que encara hem de recórrer les dones fins assolir la absoluta equiparació amb els homes, hem de tenir consciència de les notables diferències que existeixen entre els dos sexes a nivell de respostes psicològiques davant els diferents estímuls.

I és que no es pot negar: els nois pensen de manera diferent que les noies. Malgrat que les més recents investigacions en el camp de la neurologia han aportat proves que podrien resultar controvertides, aquesta conclusió sembla irrefutable: la igualtat social real entre homes i dones passa perquè s'identifiquin i reconeixin expressament les diferències existents a nivell de funcionament hormonal i cerebral.

Qualsevol persona que hagi observat el comportament dels nens i les nenes al pati d'un col·legi haurà pogut prendre nota de la diferència de comportament entre uns i altres sota circumstàncies similars. És cert que a dia d'avui moltes de aquestes diferències encara tenen a veure amb raons de

tipus cultural. Després de segles d'expectatives que esperaven que inexorablement els nois tinguessin un comportament actiu, i fins i tot agressiu, mentre que les noies havien de demostrar una actitud passiva i submissa, no resulta estrany que encara es respongui a aquestes demandes malgrat que sigui a nivell inconscient. No obstant, els especialistes asseguren que si les pràctiques educatives, tant a la llar familiar com a les escoles, fossin estrictament les mateixes per ambdós sexes, aquestes desigualtats anirien desapareixent amb el temps.

Certament la major part de les diferències entre nois i noies encara es basen en estereotips, però recents estudis neurològics evidencien que també hi ha un nombre considerable de desigualtats a nivell de comportament que obeeixen exclusivament a raons d'arrel biològica que es manifesten en el pla psicològic. Des del moment del naixement, per exemple, les nenes demostren tenir una major sensibilitat auditiva. Si en un laboratori fem desplaçar una font de so des d'una part a l'altra d'una habitació, la nena podrà seguir amb certa facilitat d'on prové el so, mentre que el nen pràcticament no se'n adonarà de res. A nivell epidèrmic les nenes també demostren tenir més sensibilitat.

Així mateix, als cinc mesos d'edat les nenes són capaces de distingir la personalitat d'amics i familiars en les fotografies, mentre que els nois solen tardar alguns mesos més en reconèixer-los. Dels cinc als vuit mesos les noies ja parlotegen amb la mare amb certa normalitat, malgrat que no se'ls hi

entengui el que diuen, mentre que els nois a aquesta edat encara no acaben de diferenciar clarament una persona real d'un ninot gegant de peluix.

En definitiva, segons un estudi realitzat per la dra. Diane McGuinness de la Universitat d'Stanford (Califòrnia), les nenes tenen més afinada la percepció sensorial que els nens pel que fa a l'oïde i el tacte, aprenen un vocabulari més ampli i parlen més clarament; també poden aprendre diferents idiomes amb més facilitat. D'altra banda, els nens desenvolupen abans la percepció visual i en general resulten més curiosos, més tafaners que les nenes. Així com deiem que un nen de vuit mesos a dures penes es capaç de diferenciar un ninot d'una persona de carn i ossos, mentre que una nena de la mateixa edat ja intenta comunicar-se verbalment amb els adults, per altra banda el nen de vuit mesos reacciona davant una llum intermitent o una capsa tancada, mentre que la nena no hi para atenció.

Són moltes les diferències entre nois i noies a nivell de percepció, sensibilitat i reacció. Cal identificar i reconèixer aquestes diferències, precisament perquè mai puguin ser esgrimides com excusa per discriminar a cap noia en l'àmbit social, familiar, laboral, legal, etc.

A la igualtat des del reconeixement de la diferència!

ELS RISCOS DE LA CIRURGIA ESTÈTICA

Andrea Gómez Moret

La cirurgia estètica és cada cop més popular a Catalunya i a la resta de l'Estat, segons s'afirma des de la Sociedad Española de Cirugía Plástica, Reparadora y Estética (SECPRE). Els cirurgians plàstics generals —aquells que estan capacitats per operar qualsevol part de l'anatomia humana— van realitzar l'any passat milers d'intervencions malgrat la pandèmia. Des de que moltes de les actrius de moda llueixen el seu nou aspecte a la pantalla, als

escenaris i a les xarxes socials, els cirurgians plàstics han vist com les seves consultes s'omplien de clientes que desitjaven sotmetre's a tractaments similars als d'aquestes actrius. Però cal tenir en compte que la principal funció de la cirurgia estètica no és pas la d'embellir a les persones o retornar-els-hi el seu perdut aspecte juvenil.

La moderna cirurgia reparadora va arribar a Catalunya arrel de la Guerra Civil, com una forma d'auxili a les milers de víctimes del conflicte. El primer cirurgià plàstic titulat a Espanya va ser el doctor José Sánchez Galindo, qui l'any 1937 creà el primer servei de cirurgia plàstica del país a l'Hospital de San Sebastià. Fins el 1953 no van aparèixer els primers centres per a persones cremades dotats de seccions de cirurgia plàstica; i no va ser fins l'any 1965 quan la sanitat pública va crear els primers departaments de cirurgia reparadora en hospitals de la seva xarxa.

Ben aviat va fer-se evident que les tècniques quirúrgiques emprades per a reconstruir teixits danyats podien ser també utilitzades per ajudar aquells i aquelles que vulguessin oferir una imatge més bella o més jove. Encara haria de passar algun temps abans que les actrius o els rostres més populars de la pantalla reconeguessin públicament haver-se sotmès a intervencions d'aquesta mena, doncs existien encara alguns prejudicis morals. Un altre entrebanc de cara a la popularització d'aquesta pràctica era

també en un principi el seu elevat cost econòmic. Però ara aquets prejudicis ja no existeixen, i els preus de les intervencions han baixat mercès a la competència. Els centres de cirurgia estètica ofereixen a més a dia d'avui la possibilitat de finançar les operacions, fet que les apropa pràcticament a totes les butxaques.

Però resulta evident que la cirurgia estètica no és quelcom tan simple ni exent de riscos com la publicitat actual vol fer-nos creure. Si esteu pensant en la possibilitat d'augmentar-vos els pits, de transplantar-vos cabells per a evitar la calvície, de fer-vos una rinoplàstia o arreglar-vos les orelles no haurieu de tancar el tracte amb el metge fins estar ben segures d'haver escollit un cirurgià qualificat i competent. Perquè això sigui possible haureu de demanar consell al vostre metge de confiança, el metge de família, qui us recomanarà algun especialista en allò que vosaltres necessiteu. I un cop feta l'elecció del cirurgià, no dubteu en plantejar-li tots els dubtes sobre els resultats i els possibles riscos de la intervenció, sol·licitant-li així mateix una descripció detallada de tot el procés de l'operació.

L'ENIGMA DE LES AUS MIGRATÒRIES

René Martínez Loris

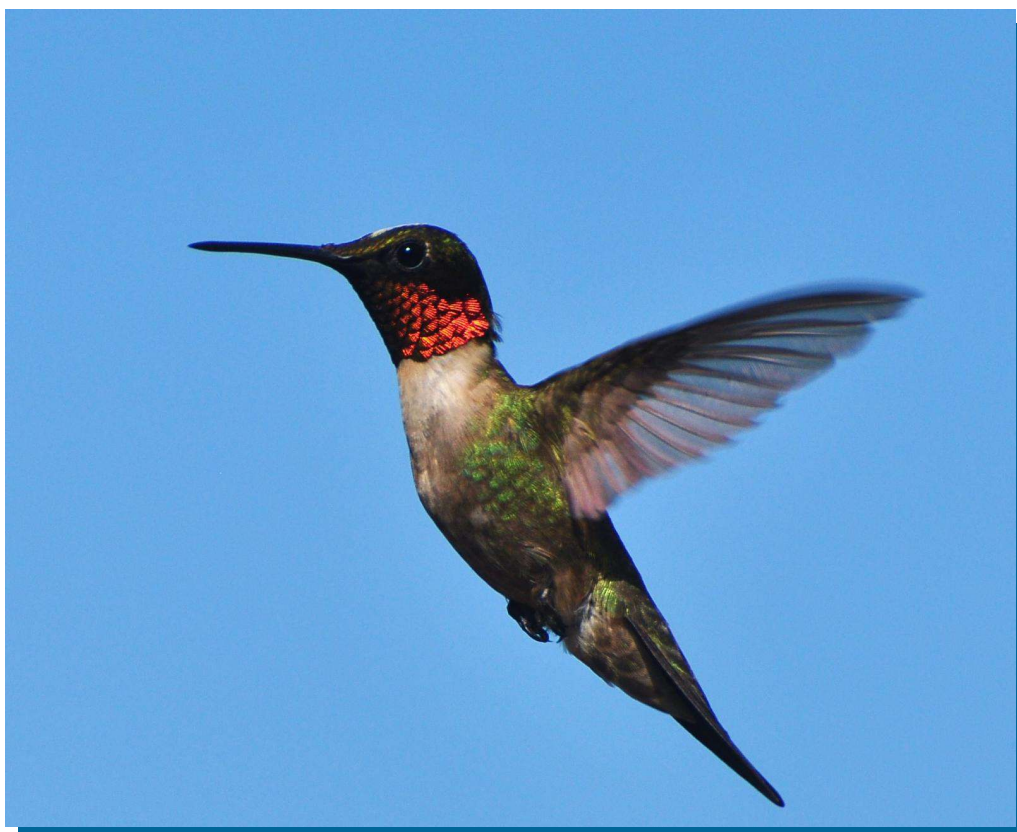
Cada tardor un petit ocell nadiu de Tennessee, la candeleta, que fa tan sols onze centímetres i pesa uns quinze grams, viatja volant uns cinc mil quilòmetres des del Canadà i el nord dels Estats Units, fins arribar als seus hivernacles en l'Amèrica Central i del Sud. Al igual que succeeix amb altres espècies migratòries, la candeleta cerca exactament el mateix punt on va passar l'hivern l'any anterior i, un cop vinguda la primavera, retorna al lloc d'origen, al mateix arbre on hi havia plantat el niu l'any anterior.

La candeleta fa niu també als boscos del nord, però a la tardor migra a la costa de l'Atlàntic. Malgrat que sembli difícil de creure, vola des d'allí uns 3.700 quilòmetres en vuitanta-sis hores fins arribar a Sudamèrica. Per tal d'aprofitar els vents favorables, la candeleta s'eleva fins els sis mil metres d'alçada. És el vol més llarg, tant en distància com en temps, sense cap escala i a major alçada, que s'hagi pogut observar fins ara entre les aus migratòries.

Algunes espècies de tamany més gran emprenen migracions més notables encara que les de la candeleta. El xarran de l'Àrtic, que fa el niu a set-cents quilòmetres del Pol Nord, migra cap el Pol Sud, l'Antàrtida, recorrent una distància de vint mil quilòmetres. Però, per què migren les aus

és una qüestió que encara planteja dubtes a dia d'avui. Per fugir del fred? Per aconseguir aliment? La major part de les aus viatgen molt més lluny del que seria necessari per trobar menjar i bon temps. Aquests viatges massius han evolucionat al llarg dels segles en funció de les fluctuacions climàtiques que han tingut lloc en el planeta.

Sembla ser que és la fotomorfosi —l'efecte de la durada del dia— el que provoca la migració de les aus, tant a la tardor com a la primavera. Els dies s'allarguen o s'escursen, situació que afecta les glàndules pituitària i pineal: els ocells senten una inquietud creixent. Per fi, comprenen que és l'hora de partir. En relació amb el tamany, els músculs pectorals que accionen les ales són molt més grans i estan més desenvolupats que en qualsevol mamífer. En part estan subjectes a una part que sobresurt a l'extern que se'n diu “quilla”. Aquesta quilla permet al colibrí de coll vermell, per exemple, volar batent les ales cinquanta cops per segon al llarg de més de vuit-cents quilòmetres sobre el golf de Mèxic, realitzant una marató de vint-i-cinc hores. Tot això ho fa una petit au que pesa poc més de tres grams.

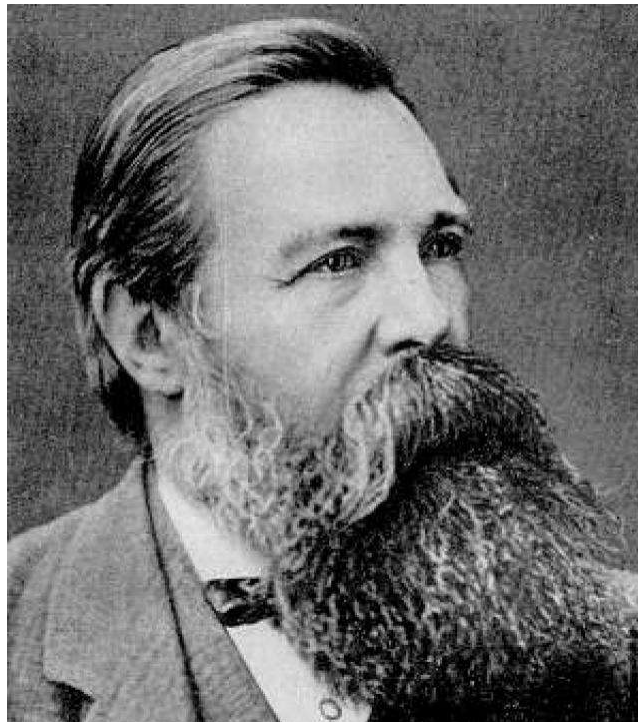
Abans d'iniciar la migració, moltes espècies acumulen greix per poder sobreviure. L'anteriorment esmentada candeleta du suminsres, i així arriba

a volar entre cent i cent quinze hores sense necessitat de fer cap escala. L'equivalent metabòlic d'aquest vol per a un humà seria recórrer un quilòmetre i mig cada quatre minuts, sense cap interrupció i per un període de vuitanta hores. Molts especialistes tenien la creença de què les aus migratòries es guiaven principalment per les característiques del terreny que els hi resultaven familiars. I algunes potser sí que ho fan així: les que migren durant el dia sovint segueixen rutes preestablertes, ja sigui per la costa, al llarg d'un riu o d'una serralada. És el que els ornitòlegs anomenen “línies guia”.

Sembla improbable que les aus migratòries es puguin guiar únicament per les característiques del terreny, així que els científics han arribat a la conclusió de què són capaces de fixar-se en les posicions dels estels durant la nit per poder orientar-se, circumstància confirmada per les investigacions del professor Stephen T. Emplen, de la Universitat de Cornell, Nova York. Observant els hàbits del pontífex índic, va poder comprobar que aquest ocell es guiava pels estels de la part septentrional del cel a l'hora d'orientar-se.

En definitiva, els especialistes reconeixen fins a tres tipus de conducta en les aus a l'hora d'orientar-se en el procés de migració. El Tipus I és la confiança de l'ocell en les característiques del terreny; el Tipus II és la seva capacitat per triar una direcció de vol i mantenir-la malgrat que es trobi en terreny desconegut; i el Tipus III és l'habilitat de triar l'orientació correcta del seu destí per mitjà dels estels, i així arribar a terres remotes i desconegudes.

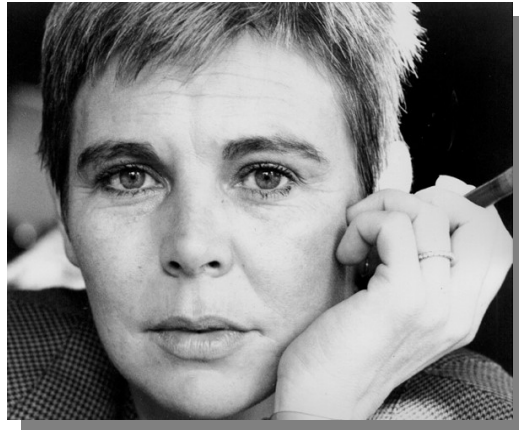

Biografies i Entrevistes

MARION HÄNSEL

Rosa García Flotats

La cineasta francesa Marion Hänsel va néixer a Marsella, l'any 1949. Quan encara era una adolescent se'n va adonar de que el que més desitjava en aquest món era ser actriu. Va estudiar art dramàtic a Brussel·les, a París i al mític Actor's Studio de Nova York i Los Angeles. Va treballar en teatre i televisió com actriu, i també en pel·lícules com *La belle affaire* (Jacques Besnard, 1971), *Una canta, l'altra no* (Agnès Varda, 1977) o *Berta* (Fernand Ledoux, 1978). L'any 1977 va crear la seva pròpia companyia de producció, Man's Films, amb la que va realitzar el seu primer curtmetratge, *Equilibres* (1977).

Hänsel és autora dels documentals *Sannu Batture*, *Gongola*, *Hydraulip II* i *Ratki*, tots ells rodats el 1979. El 1987 va ser escollida "la dona belga de l'any". Era una gran admiradora dels directors de cinema Frank Capra, John Huston i Ettore Scola, i dels escriptors William Faulkner i Henry James. El film *The Quarry* (1998), basat en una novel·la del sudafricà Damnon Galgut, és un paradigma del "segell Hänsel", és a dir, personatges solitaris immersos en un paisatge estrany que es caracteritzen per una atormentada recerca interior. Una altra pel·lícula de referència, *Between the Devil and the Deep Blue Sea* (*Li, Entre dos mares*, 1995), compta amb la presència de l'actor irlandés Stephen Rea que interpreta a un home adult, desorientat i incrèdul, que troba refugi en la inocència d'una nena. Marion Hänsel va morir el 8 de juny de 2020 a Woluwe-Saint-Pierre, a la seva Bèlgica natal.

Filmografía

1977	<i>Equilibres (Equilibrios)</i>
1979	<i>Sannu Batture</i> <i>Ratki</i> <i>Hydraulip II</i> <i>Gongola</i>
1982	<i>Le lit (La cama)</i>
1985	<i>Dust (Polvo)</i>
1987	<i>Les noces barbares (Las bodas bárbaras)</i>
1990	<i>Il maestro (El maestro)</i>
1992	<i>Sur la terre comme au ciel (Entre el cielo y la tierra)</i>
1995	<i>Li (Entre dos mares)</i>
1998	<i>The Quarry (A cielo abierto)</i>
2001	<i>Clouds: Letters to My Son (Nubes: Cartas a mi hijo)</i>
2006	<i>Si le vent soulève les sables (Si el viento sopla la arena)</i>
2010	<i>Noir océan (Océano negro)</i>
2013	<i>La tendresse (El afecto)</i>
2016	<i>En amont du fleuve (Río arriba)</i>
2019	<i>Il était un petit navire (Era un barco pequeño)</i>

Bibliografía.- MERINO, Azucena: *Diccionario de mujeres directoras*. Madrid: Ediciones JC, 1999; pág. 44.

* * *

SIMONE DE BEAUVOIR

Elena Manzanares

Simone de Beauvoir va néixer el 9 de gener de l'any 1908 a París, i va morir el 14 d'abril de 1986 a la seva mateixa ciutat natal. El seu nom sencer és Simone Lucie Ernestine Marie Bertrand de Beauvoir, però és coneguda per un abreuament del seu nom: Simone de Beauvoir. Filla de Georges Bertrand de Beauvoir, advocat i actor aficionat, i de François Brasseur, una dona que no treballava perquè creia que les dones havien d'estar a casa cuidant dels seus fills. Simone tenia una germana, Hélène de Beauvoir, més coneguda com Poupette, amb la qual compartia una relació estreta. Totes dues van ser educades en escoles catòliques, ja que la seva família era burgesa i profundament religiosa.

Va ser escolaritzada amb cinc anys a un col·legi anomenat Cours Désir, una institució popular entre la burgesia francesa, i va destacar per les seves habilitats intel·lectuals, fet que provocava que sempre acabés l'any escolar la primera de la seva classe; la seva millor amiga, Elizabeth Lacoïn, també tenia molta intel·ligència i acabava segona de la classe, poc després que Simone.

A l'adolescència va començar a mostrar un caràcter lluitador i rebel amb la declaració que va fer als seus pares dient que era atea, fet que va causar molt escàndol al seny familiar, i va decidir fer-ho perquè creia que la religió era una forma de controlar a l'ésser humà. Poc després de la Primera Guerra Mundial (1914-1918), el seu avi per part de mare va declarar que el banc on era president en aquell moment, Banc de la Meuse, estava en bancarrota i aquest fet va significar el deshonor i la ruïna de tota la família. Degut a la manca de recursos van haver de mudar-se a un altre apartament molt més barat i menys luxós, el qual estava situat a la sisena planta d'un edifici del bulevard de Montparnasse.

Quan va esclatar la Segona Guerra Mundial va ser destinada com a professora a París, amb el seu amor, el també filòsof Jean-Paul Sartre. Va perdre el treball com a professora l'any 1943 per la acusació de la mare d'una de les seves alumnes que l'acusava d'haver tingut relacions amb la seva filla, cosa que era falsa però que va significar l'acomiadament de Simone. Anys després el va recuperar mentre cooperava a Radio Vichy.

Després de la guerra, es va centrar a escriure articles i assaigs en els quals reafirmava les seves ideologies, és a dir, l'ateisme, el comunisme, el feminisme i l'existencialisme. Durant aquesta etapa va conèixer personalment personatges de la història que compartien la seva manera de pensar, com el Che Guevara, Fidel Castro, Mao Zedong, Richard Wright i l'escriptor Nelson Algren, que en un moment de la vida de Simone va suposar la causa de la ruptura amb Sartre. Poc després va fundar la revista "*Les Temps Modernes*".

Pensament

Simone de Beauvoir, una de les lluitadores més destacades del feminisme, va contribuir de valent a la igualtat de gènere, fent difusió amb les seves obres i articles de les reivindicacions de les dones. La ideologia de la nostra autora era molt oberta, però dos elements definitoris eren el feminisme i l'existencialisme.

Simone creia que l'ésser humà no era una essència fixa, i per aquesta raó no donar-li les mateixes oportunitats a l'anomenat «segon sexe» és totalment injust. Aquesta qüestió conduirà a la pregunta pel sentit de la natural, d'allò que anomenem "natural", adjectiu de qual està en contra perquè per ella era l'oposat a la llibertat, ja que aquesta està encadenada a les lleis de la física mentre que la llibertat està relacionada amb el pensament lliure. De Beauvoir va intentar treure a les dones dels tòpics de "món natural" entès com unes regles patriarcals, unes normes socials restrictives amb la llibertat de la dona. De fet presenta a les seves obres la idea que no hi ha home o dona, que tots som individus que hem de gaudir de la mateixa llibertat.

Obres

Novel·la

- "La convidada" (1943): en ella Simone ens demostra que tenia una ment molt oberta per aquell temps. Tractava d'un triangle amorós, i tocava temes com l'homosexualitat, la bisexualitat, l'amor extramatrimonial...

- "La sang dels altres" (1945): va ser adaptada al cinema. Tracta d'una noia que es veu atrapada en una lluita entre els invasors alemanys i la resistència francesa.

- "Tots els homes són mortals" (1946): en aquesta novel·la la nostra autora exposa la seva percepció sobre la qüestió de la immortalitat.

- "Els mandarins" (1954): és considerada una de les obres més importants de la nostra autora. El marc d'aquesta obra és la postguerra a França, i en ella exposa la política i els bàndols ideològics d'aquell temps; també tracta sobre el feminisme i l'existencialisme. Va guanyar el prestigiós premi Goncourt, un dels més importants de França.

- "Les belles imatges" (1966): és una crítica al sistema de gèneres durant la postguerra francesa.

- "La dona trencada" (1968): aquesta obra té molt a veure amb el que ella va veure i viure durant la seva adolescència amb els seus pares. Tracta d'una dona que escull una vida conjugal i ho va deixar tot per amor. Aquesta dona intenta fer veure que sempre està bé i vol ser la dona perfecta, però en realitat la vida amb el seu marit no és bona.

- "Quan predomina l'espiritual" (1979): tracta d'unes dones que són víctimes d'una espiritualitat mal entesa, que ratlla amb el fanatisme.

Assaig

- "Per a què l'acció" ("*Pyrrhus et Cinéas*") (1944): primer assaig filosòfic de Beauvoir, on exposa la situació humana amb a partir del mètode d'analogia.

- "Per una moral de l'ambigüitat" (1947).

- "L'existencialisme i la saviesa popular" (1948): va ser escrit per a la revista creada per ella, "*Les temps modernes*".

- "El segon sexe" (1949): és l'assaig més conegut i el més important per a les dones, doncs va ajudar molt al moviment feminista. Tracta i explica les

diferents raons per les quals la dona ha estat apartada dels dominis de la societat, quedant sempre sotmesa sota el poder despòtics dels homes.

- "El pensament polític de la dreta" (1955).

- "La llarga marxa" (1957): assaig sobre la Xina.

- "La vellesa" (1970).

Llibres de memòries

- "Amèrica del nord dia a dia" (1948): diari de viatges de Simone de Beauvoir.

- "Memòries d'una jove formal" (1958): relata la seva iniciació a l'hàbit a la lectura i l'escriptura, la relació amb la seva família i amb la seva amiga Zara.

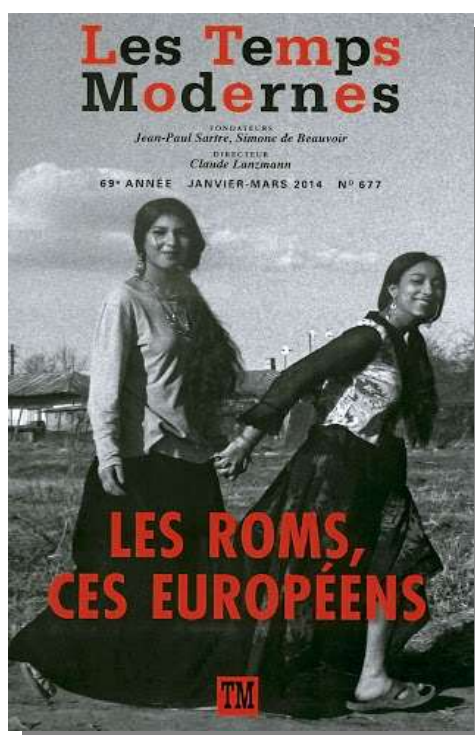
- "La plenitud de la vida" (1960): és la continuació de "Memòries d'una jove formal".

- "La força de les coses" (1963): tercera part de "Memòries d'una jove formal", en la qual es fa preguntes sobre el sentit de la seva existència.

- "Una mort molt dolça" (1964).

- "Final de comptes" (1972): quarta part de "Memòries d'una jove formal".

- "La cerimònia dels adéus" (1981): escrit amb motiu de la mort de qui va ser l'amor de la seva vida, el també filòsof Jean- Paul Sartre.

* * *

ARTHUR SCHOPENHAUER

Judit Ramiro

Arthur Schopenhauer va néixer a Danzig, el 22 de febrer de 1788, i traspassà el 21 de setembre de 1860 a Frankfurt. El seu pare, Heinrich Floris Schopenhauer, era un ric comerciant. La seva mare, Johanna Henriette Trosenier, era una escriptora que va tenir fama per *soirées* (vetllades) literàries a Weimar, fet que li va permetre a Arthur estar en contacte amb Goethe i Wieland. Schopenhauer i la seva mare van tenir una relació molt conflictiva. A part, tenia una germana nou anys més petita que ell, que es deia Adele. L'any 1793 la família es va mudar a Hamburg, poc abans que Danzig caigués en les mans de Prússia.

L'any 1805, per voluntat del seu pare i contra la seva vocació, Schopenhauer va iniciar la carrera de comerç com aprenent. Al mateix any va morir el seu pare per suïcidi. Mentre la seva família es va mudar a Weimar, Arthur es va quedar a Hamburg per treballar de comerciant. L'any 1809 va començar a estudiar Medicina en la Universitat de Gotinga, deixant la seva professió de comerciant.

A la universitat va conèixer a Gottlob Schulze, professor de filosofia, qui li va donar el seu consell de llegir Plató i Kant. I Arthur, fent-li cas, va orientar els seus interessos cap a la Filosofia. Així que el 1811 va seguir els cursos de Fichte i Schleiermacher a Berlín durant dos anys. Però la decepció que ambdós li van causar va ser el motiu per allunyar-se de la Filosofia i mostrar un interès per la Filologia Clàssica, la història i les ciències naturals, on va fer uns cursos per reforçar la seva formació de filosofia.

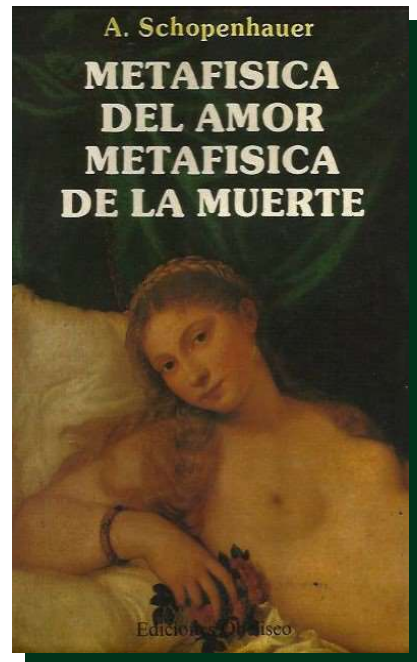
Els combats contra les tropes napoleòniques van allunyar Arthur de Berlín, mudant-se Rudolstadt, on va preparar i acabar la seva tesi titulada "Sobre la quàdruple arrel del principi de raó suficient". Amb ella va rebre el títol de Doctor per la universitat de Jena, al presentar-la l'any 1813.

Més tard va tornar a Weimar on es trobava la seva mare, i allà va entrar en contacte amb Goethe i Friedrich Majer, qui el va introduir en l'antiga filosofia hindú. El seu propi sistema schopenhauerià va sorgir per la fusió de les doctrines brahmàniques i búdiques, sintetitzades amb els

ensenyaments de Plató i Kant. El sistema està escrit en la seva obra fonamental, titulada "El món com voluntat i representació". Aquesta obra la va escriure durant quatre anys, acabant-la l'any 1818, i la primera edició va ser impresa el 1819. El llibre va ser un fracàs, encara de les grans expectatives que tenia ell. El temps, però, el va situar en el seu lloc i ara mateix, a principis del segle XXI, és una de les obres filosòfiques més llegides pel joves.

El pensament d'Arthur Schopenhauer

Segons Schopenhauer la força propulsora de tots els éssers vius és la voluntat de vida o *Voluntat de Viure*, que té un caràcter instintiu i espontani. Es tracta d'un impuls cec i irracional de voler viure, de créixer i multiplicar-se, un desig de voler més i més sense percebre un limit ni una finalitat. Un impuls cec de vida que vol ser el que ja era, és a dir, vol tornar a repetir-se. Per a la Voluntat de Viure els individus o la intel·ligència no són més que eines posades al servei de la gran tasca: perpetuar la vida en un sentit genèric.

L'objectivitat es presenta en la naturalesa sota diverses formes, des de la vida inorgànica a l'orgànica, des de la gravetat fins al moviment animal, des de les lleis físiques i la matèria fins als éssers vius, des de les plantes fins a l'home en aquesta voluntat de vida. L'existència està marcada pel conflicte, la lluita i la insatisfacció, doncs la vida és essencialment dolor. Més que "pessimisme", això s'anomena "realitat" o "consciència humana", ja que totes les formes orgàniques i les forces de la naturalesa lluiten per arrabassar la matèria i la força a altres organismes.

El voluntarisme de Schopenhauer predica la doctrina fatalista, de la renúncia a la voluntat individual de la vida i la dissolució de l'individual en la voluntat mundial còsmica, doctrina afí al budisme.

AGENDA CULTURAL

MUSEU DE LA XOCOLATA

Alguna vegada has vist un Museu de la Xocolata? A què esperes? Compra ja la teva entrada per gaudir d'aquest peculiar Museu de la Xocolata a Barcelona, i queda't mut en descobrir les escultures que han estat realitzades amb aquesta delícia. Barcelona va ser el port d'origen per a la distribució de la xocolata. Per això, aquesta ciutat està tan vinculada amb aquest producte. Al Museu de la Xocolata no només podràs aprendre tota la història sobre aquest producte, també podràs provar-ho. Un pla per fer turisme a Barcelona completament divertit, que podràs gaudir en companyia de tota la família. Les entrades pel Museu de la Xocolata de Barcelona tenen un preu des de 6 euros. Carrer del Comerç, 36, 08003 Barcelona, España.

<https://www.ticketea.com/venues/museum-xocolata/>

FILMOTECA DE CATALUNYA

La Filmoteca de Catalunya promou la difusió de la cultura cinematogràfica a través de projeccions de films clàssics de tots els temps, i també del cinema d'autor i l'exploració de nous llenguatges audiovisuals contemporanis. Un altre dels seus objectius és la formació de nous públics cinematogràfics. Per un preu molt ajustat podréu gaudir de les millors pel·lícules de tots els temps. A les 11 hs. del matí es programa una sessió especial per a escoles i instituts. Plaça Salvador Seguí, 1-9, 08001 Barcelona. Tel.: 935 671 070.

<http://www.filmoteca.cat/web/la-filmoteca>

CASA MUSEU GAUDÍ DE BARCELONA

Descobreix la Casa Museu Gaudí, ubicada dins del Park Güell de Barcelona, i coneix una de les vivendes del famós Antoni Gaudí, el seus mobles i la decoració interior d'aquesta Casa Museu. Entra a la Casa Museu Gaudí per descobrir la vida i la feina de l'arquitecte català a través dels mobles i altres objectes que va dissenyar. Observa mobles fantasiosos i objectes d'art dissenyats per l'arquitecte. Descobreix com és la decoració de la casa en què Gaudí va passar els darrers últims 20 anys de la seva vida. La casa va ser construïda sota el comandament de Gaudí, i en ella, es pot observar la seva influència en la façana rosa o en les escultures del jardí. A l'interior, tot recorda a Gaudí, els mobles que va dibuixar, els dibuixos i Obres d'Art. La casa es preserva com en l'època en què Gaudí l'ocupava. Antoni Gaudí s'ha convertit en una de les persones més apreciades de la cultura catalana. És conegut principalment per la seva arquitectura, però durant la seva carrera, va dissenyar també mobles, objectes i jardins. La casa ens dona una percepció de com era l'artesanía catalana durant el modernisme. Aquesta Casa Museu va obrir les seves portes al públic el 1952, 100 anys després del naixement de Gaudí. Si ets amant de la trajectòria de Gaudí, i vols conèixer més sobre la seva personalitat i talent, no et perdis la visita de la Casa Museu Gaudí. Les entrades per veure la Casa Museu Gaudí, dins el Park Güell, tenen un cost des de 5,50 euros. Coneix un dels edificis més importants que acull el Park Güell, i descobreix com era el lloc on va viure Antoni Gaudí.

<https://www.ticketea.com/entradas/visita-casa-museo-gaudi-barcelona/>

TALLERS DE TEATRE AL ZORRILLA

Els tallers del Teatre Zorrilla tenen com a objectiu principal l'ensenyament i la promoció de les arts escèniques a través de la formació d'actors i actrius. Per dur-los a terme es compta amb un col·lectiu de mestres de gran professionalitat, que transmeten als alumnes els seus coneixements tècnics i pràctics en el terreny de la interpretació, la dicció i la preparació corporal. Els tallers s'organitzen per a grups de totes les edats i nivells, a partir de 10 anys i sense límit d'edat. El preu és de 45 euros mensuals, amb una matrícula de 20 euros. El seu calendari es el del curs escolar. Per més informació us podeu posar en contacte amb el telèfon 93 384 40 22, o enviar un correu a l'adreça info@teatrezorrilla.cat. Teatre Zorrilla: c/ Sant Miquel, 54. Badalona.

<http://www.teatrezorrilla.cat/tallers>

ESTIMA EL CINEMA! ESTIMA EL MALDÀ!

En el Cinema Maldà donem una segona oportunitat a les millors pel·lícules del cinema internacional. Gaudeix de la nostra cartelera en Barcelona i descobreix les nostres maratons a un preu molt especial. La mateixa entrada és vàlida per a tantes pel·lícules com vulguis en el mateix dia. El primer i el tercer dissabte de cada mes pel matí tenim "Maldanins", sessió de cinema matinal per a pares i mares amb nens i nadons. Si ets un bon cinèfil, no renunciis a allò que més t'agrada! Recordem que amb el preu d'una entrada podeu accedir a la projecció de totes les pel·lícules que es programen al llarg del dia, ja siguin en sessió de tarda o sessió de nit.

Estem a Barcelona, en el carrer del Pi, nº 5. Telefon: 933 019 350.

www.cinemamalda.com

FRÓNESIS

CRÈDITS

Administrador: Francisco Sánchez Morales

Directora: Cati Romero Jordán

Editor: Jordi Puigdomènech López

Consell de redacció: David Amorín, Juan Carlos Balmori, Roser Gutiérrez Barberà, Álvaro Carrascal, Àngels Jurado, Antonio Peñas, Emmanuel Prats, Cati Romero, José Sellés, Núria Solé

Personal d'administració: Sònia Escudero, Dolors Jordán, Ismael López, Loli Pulido

Assessorament editorial: Centre d'Investigacions Film-història (Universitat de Barcelona). www.filmhistoria.com

Revista cultural del **Centre d'Estudis Joan Maragall**

Contacte: joanmaragall@joanmaragall.com

Frónesis